

Eduskunnan kirjelmä EK 15/2022 vp – VNS 1/2021 vp

Valtioneuvoston koulutuspoliittinen selonteko

Asia

Valtioneuvoston koulutuspoliittinen selonteko (VNS 1/2021 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sivistysvaliokunta (SiVM 19/2021 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt selonteon johdosta seuraavan mietinnön mukaisen kannanoton:

Eduskunta edellyttää, että:

- 1. hallitus antaa kevädistuntokauden 2022 loppuun mennessä sivistysvaliokunnalle selvityksen selonteon toimeenpanosuunnitelmasta, jonka valmistelussa huomioidaan sivistysvaliokunnan mietinnössään esittämät kannanotot ja muut huomiot;*
- 2. koulutuspoliittisen selonteon toimeenpanosuunnitelman osana arvioidaan sen kustannusvaikutukset ja että nämä rahoitustarpeet otetaan huomioon julkisen talouden suunnitelmis- ja valtion talousarvioesityksissä;*
- 3. toimeenpanosuunnitelmassa painopistealueina ovat perustaitojen parantaminen, tulevaisuusvalmiudet ja koulutus- ja osaamistason nostaminen sekä oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointi, kiusaamisen ehkäisy, segregaaation vähentäminen sekä koulutuksen laatu ja tasa-arvo kaikilla koulutusasteilla, kansalliskielten ja kielivähemmistöjen erityistarpeet huomioiden;*
- 4. toimeenpanosuunnitelmassa kiinnitetään erityinen huomio elinikäiseen oppimiseen ja siihen kannustamiseen koko koulutusjärjestelmässä sekä kokonaiskuvan muodostamiseen tulevaisuudessa tarvittavasta koulutusjärjestelmästä;*
- 5. toimeenpanosuunnitelmassa sitoudutaan konkreettisiin, pitkäjänteisiin ja yhdenvertaisuutta vahvistaviin toimiin oppimistulosten parantamiseksi, kuten varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostamiseen ja laadun kehittämiseen, perusopetuksen opetuskäytännön nostamiseen, opettaja- ja esihenkilömitoituksen selvittämiseen sekä oppimisen tuen vahvistamiseen;*

Eduskunnan kirjelmä EK 15/2022 vp

6. *hallitus toteuttaa koko oppimisen tuen järjestelmän kokonaisuudistuksen koko koulutuspolulla varhaiskasvatuksesta korkea-asteelle, jotta jokainen oppimisvaikeuksia tai muita oppimisen haasteita kokeva ja tukea opinnoissaan tarvitseva saa tarvitsemansa tuen jo varhaisessa vaiheessa, ja että oppimisvaikeuksien tuen tarpeen tunnistamisen sekä oikea-aikaisen ja vaikuttavan tuen saavutettavuuden parantamiseksi laaditaan kansallinen toimenpideohjelma;*
7. *osana varhaiskasvatustalainsäädännön ja perusopetuslainsäädännön uudistusta tulee huomioida maksuton varhaiskasvatus, kaksivuotisen esiopetuksen vakinaistaminen, joustava siirtymä ja yhteistyö esi- ja alkuopetuksen välille sekä yhtenäinen tuen jatkumo varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle; lisäksi lainsäädännön kehittämisessä tulee huomioida osa-aikaisen varhaiskasvatuksen suhdeluvun määrittelyn korjaaminen, varhaiskasvatuksen vuorohoidon saavutettavuus, laadun kehittäminen sekä pienten koululaisten vuorohoidon järjestäminen;*
8. *hallitus valmistelee kokonaisvaltaisen ja tavoitteellisen toimenpideohjelman, jolla varmistetaan jokaisen oppilaan perusopetuksen aikana vaadittavien perustaitojen (lukutaito, kirjoittaminen, laskeminen) oppiminen;*
9. *hallitus jatkaa toimia koulutuksen tasa-arvon parantamiseksi ja segregaaation vähentämiseksi sekä maahanmuuttajien koulutuspolkujen vahvistamiseksi; toimissa pyritään purkamaan sukupuolen mukaan vahvasti jakautuneita oppimistuloksia ja koulutusvalintoja sekä vähentämään lasten kotitaustan vaikutusta oppimistuloksiin;*
10. *lukiokoulutuksella ja ammatillisella koulutuksella on oltava tulevaisuudessakin erilliset rahoitus-, ohjaus- ja järjestämislainsäädäntönsä, jotka huomioivat koulutusmuotojen erilaiset tavoitteet ja tehtävät; lainsäädännön ja rahoituksen tulee mahdollistaa ja kannustaa koulutusmuotojen väliseen yhteistyöhön; koulutusmuotojen välillä yhteistyötä voidaan tehdä silloin kun se on tarkoituksenmukaista työelämän ja muihin osaamistarpeisiin vastaamiseksi ja parantaa opiskelijan valinnanmahdollisuuksia molemmilla kansalliskielillä;*
11. *hallitus valmistelee kiireellisesti toimenpiteet (ml. aloituspaikat, läpäisyasteen parantaminen, avoimen korkeakoulutuksen väylä, saavutettavuus), joilla varmistetaan, että vähintään puolet ikäluokasta suorittaa korkea-asteen tutkinnon;*
12. *hallitus huolehtii koulutuksen saavutettavuudesta ja siitä, että tarvittava määrä osaajia on saatavilla joka puolella Suomea kohtaanto-ongelman ratkaisemiseksi, huomioiden molemmat kansalliskielet;*
13. *hallitus käynnistää opintotukilainsäädännön kokonaisuudistuksen, jonka tavoitteena on mahdollistaa opiskelijoille riittävä toimeentulo opiskeluaikana ja opintojen tavoitteellinen eteneminen; opintotukea tarkastellaan myös osana sosiaaliturvajärjestelmän kokonaisuutta;*
14. *hallitus vahvistaa kasvatus- ja opetusalan vetovoimaa ja pitovoimaa, huolehtii perus- ja täydennyskoulutuksen kehittämisestä, kelpoisuusvaatimusten säilymisestä vähintään nyky-*

Eduskunnan kirjelmä EK 15/2022 vp

tasolla ja siitä, että alan henkilöstöllä on mahdollisuus osaamisen jatkuvaan kehittämiseen ja täydennyskoulutukseen kaikkialla Suomessa, huomioiden molemmat kansalliskielet;

15. *hallitus toteuttaa parlamentaarisesti laadittavan suunnitelman, jolla varmistetaan tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan rahoitusosuuden nostaminen neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta ja otetaan tämä huomioon julkisen talouden suunnitelmissa ja valtion talousarvioesityksissä;*
16. *koulutuspolitiikan rahoituksessa pyritään pitkäjänteisyyteen ja riittävään perusrahoitukseen hankerahoituksen sijasta ja että tarveperusteisesti koulutuksen perusrahoitusta ohjataan segregaaation vähentämiseksi ja koulutuksellisen tasa-arvon lisäämiseksi kaikkialla Suomessa;*
17. *hallitus varmistaa koulutuksen ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminnan oppilas- ja opiskeluhuollon oikea-aikaisen saatavuuden turvaamiseksi.*

Helsingissä 30.3.2022

Eduskunnan puolesta

puhemies

päsihteeri